

Oddíl E – učební osnovy
XIV.1.A

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA v nižším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Předmět hudební výchova vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova (RVP ZV), která je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávací a výchovné cíle předmětu vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjejí v kontextu současného evropského kulturního prostoru.

Hudební výchova podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem studentů směřuje hlavně k tomu, aby kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění, tvořivost a originalitu.

Ve všech ročnících je celoročně při různých činnostech realizováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (rozvoj schopností poznávání, kreativita a komunikace), do výuky se promítají i průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Hudební výchova se prolíná s některými oblastmi literatury, dějepisu, zeměpisu a výtvarné výchovy.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
prima	2	X
sekunda	2	X
tercie	1	X
kvarta	1	X

Organizace výuky

Výuka hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji.

Při výuce je třída rozdělena na dvě skupiny (max. 13 studentů), které se pravidelně střídají.

V tercii je výuka doplněna o mezipředmětovou dílnu anglického jazyka a hudební výchovy „The Beatles“ (viz samostatná charakteristika); znalosti a dovednosti zde získané jsou využity v dalších činnostech v předmětu a zahrnuty do hodnocení.

Dle charakteru výuky jsou do ní zakomponovány návštěvy výstav, generálních zkoušek, koncertů a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie probíhají v kombinaci receptivních aktivit a tvořivých činností. Směřují k utváření individuálního vkusu studenta v kontextu objektivních estetických měřítek a kulturních vývojových tendencí. Kladou důraz na rozvoj komunikace studenta s využitím specifických možností hudebního jazyka a tím na formování jeho estetického citění.

Kompetence k učení

umožňujeme studentům ve vhodných případech realizovat vlastní hudební nápady

podporujeme jejich tvořivost

kultivujeme estetické vnímání studentů

vedeme je k sebehodnocení

maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch

dbáme na osvojení odborné terminologie, kterou studenti uplatňují nejen při výuce, ale i v projektovém vyučování, v referátech a odborných interpretacích

vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, MC, CD, DVD...)

učíme studenty prezentovat jejich dovednosti, dle jejich schopností je zapojujeme do různorodých hudebních soutěží

podněcujeme chuť a touhu studentů veřejně vystupovat na koncertech či vernisážích

Kompetence k řešení problémů

uskutečňujeme řízené hudební interpretace a tím vedeme studenty k hledání různých tvůrčích postupů a řešení zadaných úkolů

nabízíme prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů zadáváním úkolů podněcujeme studenty k přemýšlení, rozvíjení kreativity, fantazie a originality

vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

klademe důraz na rozvoj komunikace s využitím specifických možností hudebního jazyka

vedeme k aktivnímu pěstování hudby formou skupinových aktivit nebo sólového projevu

učíme studenty pravidlům komunikace s jednotlivci, ve skupině, s vyučujícím a ostatními dospělými osobami

vedeme je k užívání nonverbální komunikace (hudební dramatizací, gestikulací, mimikou, pohybem, výtvarným vyjadřováním)

Kompetence sociální a personální

rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva i nedostatky při společných diskuzích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor učíme studenty přijmout určitou roli ve skupině jak při běžné výuce, tak při simulaci konkrétní situace

Kompetence občanské

podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života

prosazujeme a ukotvujeme tradiční hodnoty evropských kulturních tradic pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí

umožňujeme studentům připravovat veřejné programy a vystoupení (např. hraní pro děti v MŠ, vernisáže ke kulturním akcím města Liberce)

výuku doplňujeme o praktické exkurze

při návštěvách divadla respektujeme společenské normy

Kompetence pracovní

učíme studenty patřičně zacházet s hudebními nástroji a hudebními nosiči

vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení jejich schopností a možností z hlediska budoucí profesní orientace

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

P R I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Tón, zvuk barva, síla, délka, výška sluchová analýza	<i>student rozlišuje mezi tónem a zvukem v běžném životě i v hudebním díle rozpozná kvality tónu</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova v průběhu celého studia
Pěvecký a mluvený projev správné dýchání pěvecká výslovnost mužské a ženské hlasy artificiální hudba nonartificiální hudba	<i>student chápe rozdíl mezi kultivovaným zpěvem a mluveným projevem rozšiřuje hlasový rozsah své hlasové schopnosti využívá při zpěvu i při vokálně instrumentálních aktivitách</i>	
Hudební grafologie notová osnova hudební grafické znaky	<i>student se orientuje v notovém zápisu vytváří notový zápis</i>	
Rytmus hodnoty not pomlky	<i>student se orientuje v základních rytmických hodnotách čte rytmický zápis podle sluchu je schopen zaznamenat rytmický diktát dle předlohy vytleská rytmus</i>	

Dynamika crescendo, decrescendo p, mf, f	<i>student rozpozná dynamické změny chápe grafologický zápis dynamiky využívá jej v praktických činnostech</i>	
Píseň lidová píseň umělá píseň	<i>student vokálně i instrumentálně interpretuje lidovou a umělou píseň chápe rozdíl mezi lidovou a umělou písní</i>	Využití učiva literatury
Hudební nástroje dechové nástroje strunné nástroje bicí nástroje	<i>student rozpozná hudební nástroje podle stavby i barvy zvuku</i>	
Hra na hudební nástroje	<i>student reprodukuje motivy, témata nebo jednoduché skladby pomocí jednoduchých Orffových nástrojů, zobcových fléten, keyboardů apod.</i>	Studenti vlastní sopránovou zobcovou flétu.
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	<i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby nebo dramatického děje pohybem rozpozná některé z tanců různých stylových období zatančí základní národní tance</i>	
Hudební styly a žánry	<i>student analyzuje českou i světovou artificální a nonartificální hudbu na základě referátů, interpretací, aktualit určí místo a dobu vzniku hudební ukázky čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova

SEKUNDA		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Stupnice diatonické stupnice chromatická stupnice exotické stupnice	<i>student rozpozná durovou a mollovou stupnici samostatně vytváří základní modely stupnic</i>	
Intervaly čisté intervaly velké intervaly	<i>student rozeznává základní intervaly orientuje se v jejich zápisu a používá je v praxi</i>	
Akordy durové akordy mollové akordy akordové značky	<i>student sluchem i v písemném zápisu rozeznává durové a mollové akordy</i>	

Sluchová analýza	<i>student reprodukuje jednotlivé tóny převádí tóny i melodie z nezpěvné polohy do zpěvné zachycuje rytmus nebo melodii pomocí grafického záznamu</i>	
Taktování takt metrum, tempo taktování	<i>student realizuje písňe ve 2/4, 3/4, 4/4 rytmu písemnou formou zaznamenává takty pohybem znázorňuje tempo</i>	
Hra na hudební nástroje	<i>student rozšiřuje praktickou hru na kytaru</i>	
Doprovody motiv téma	<i>student vytváří jednoduchý doprovod písni, motivů či témat na hudební nástroje vytváří na základě svých schopností přede hry, dohry, mezihry</i>	
Vícehlas	<i>student realizuje dvojhlas, vícehlas (kánon)</i>	
Hudební styly a žánry	<i>student analyzuje umělé i nonumělé hudbu na základě referátů, interpretací, aktualit dokáže určit místo a dobu vzniku hudební ukázky čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů, dokáže je při výuce vhodně použít</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Hudební dramaturgie, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	<i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby nebo dramaturgii děje pohybem rozpozná a zatančí některé z tanců různých stylových období</i>	

T E R C I E

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
--------------	--------------------------	-----------------

Hudební styly a žánry jazz folk country muzikály rock	<i>student chápe rozdíl mezi artificiální a nonartificiální hudbou zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do hudebního proudu dle poslechu určí místo a dobu vzniku hudební ukázky vysvětlí kulturní, historické i geografické kořeny odlišného hudebního projevu interpretuje dle svých schopností hudbu rozdílných kultur</i>	Realizována PT Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití učiva zeměpisu
Hra na hudební nástroje	<i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i>	
Populární hudba nonartificiální hudba	<i>student analyzuje a srovnává proudy a hudební žánry populární hudby reprodukuje jednoduché populární skladby dokáže určit místo a dobu vzniku hudební ukázky srovnává a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů interpretuje nonartificiální hudbu ze zpěvníků, učebnic či jiných zdrojů</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	<i>student využívá své individuální pohybové nadání k vyjádření hudby, dramatického děje nebo citové emoce rozpozná a zatančí tance různých stylových období</i>	

K V A R T A

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební epochy periodizace hudby obecná charakteristika období představitelé kompoziční techniky	<i>student dokáže fakticky správně pojmenovat jednotlivá vývojová hudební období chápe rozdíly mezi jednotlivými hudebními epochami čerpá a zpracovává hudební informace z různých mediálních zdrojů analyzuje a srovnává hudebně historické vztahy</i>	Realizována PT Multikulturní výchova a Mediální výchova Využití učiva dějepisu a literatury
Záznam hudby historické a současné notace	<i>student rozeznává možné typy hudebních záznamů</i>	

Orchestr a orchestrace dirigent part partitura	<i>student chápe funkci orchestru a jeho postavení chápe funkci dirigenta a jeho práci s notovými materiály reprodukuje hudební zápis z předlohy dle svých schopností se zapojuje do společných orchestrálních aktivit</i>	
Hudební formy	<i>student rozpoznává charakteristické hudební formy stylových období, dle individuálních možností vokálně nebo instrumentálně interpretuje drobné formy</i>	
Hra na hudební nástroje artificiální hudba nonartificiální hudba	<i>student rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje chápe rozdíly mezi evropskou a etnickou hudbou jiných světadílů dle svých schopností interpretuje hudbu rozdílných kultur</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova
Hudební dramatizace, pohyb v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, pohybové hry	<i>student umí pohybově vyjádřit hudební i mimohudební obraz vhodně pohybově reaguje na slyšený hudební proud zatančí nebo originálně pohybově ztvární základní tance</i>	

XIV.1.A – Hudební výchova

PAGE - 1 -

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.